

DIENOS ZINIOS

1946 m. sausio m. 16 d.

IS JUNGTTINIŲ TAUTŲ ORGANIZACIJOS SUSIRINKIMO

Londonas, BBC. Vakar susirinkime kalbėjo Persijos, Kinijos, Olandijos ir Danijos atstovai. Iškylus Kinija, visu tu krastu atstovai kele mazųjų valstybių sunkumus ir kartais net išnaudojimą iš didžiųjų valstybių puses. Persijos atstovas savo kalboje paminėjo 14 § Atlanto Chartos, kuris liečia Persiją. Del anksciau pareiksta nusistatymo nesvarstyti Persijos klausimo atstovas pareiske, kad jis vis delto turi teise kalbeti savo krasto reikalu neziurint to, kokiu priemoniu del to butu imamasi. Olandijos ir Danijos atstovai iskele mazųjų valstybių reikala opuma. Olandijos atstovas pareiske, kad nebetingi turi buti toji diena, kada mazes ir dides pasaulie tautos gales laisvai apsispresti ir tureti vienodas teises. Sovietu atstovas Zdanovas pasiule, kad i Jungt. Tautu Organizacijos susirinkima butu pakviesti ir profsiniu sajungu atstovai, nes jie atstovauja 65 mil. dirbanciuju visame pasaulyje. Tam pasipriesine N. Zelandijos atstovas sakydams, kad i susirinkima yra suvaziave ne organizaciju, bet tautu atstovai. Klausimas svarstyti pavestas padedamajam komitetui. Vakar vakare delegaciju atstovams britu vyriausybe suruose banketa, kuriame kalbejo Atlee ir Spaak. Rytoj kalbes Anglijos uzs. reik. min. Bevinas. Sovietu atstovas Visinskis turi atvykti sian diem ir rytoj dalyvaus Saugumo Tarybos posedyje.

(Sveicaru rad.) Jungtiniu Tautu Organizacijos sekretoriatas gauna daug laisku is ivairiu mazumu ir organizaciju. Tarp ju yra gauti indonezu, armenu, lenku prof. sajungos, rumunu opozicijos ir kiti laiskai.

BRUSELIS REPARACIJŲ BUSTINE

BBC. Briuselyje yra isteigta vyr. reparaciju vak. Europos valstybems Komitete bustine. Visoms valstybems ratifikavus reparaciju plana, uzvakar istatymas igijo galios. 25 mil. dolerių suma is reparaciju saskaites yra skirta asmenims, kurie negali grizti i savo krastus ir nukentėjusiems nuociu. Vyr. reparaciju bustine paragine taip pat neutralias valstybes prisideti aukomis prie tu asmenu selpimo.

RUMUNIJĄ TEBESITVARKO

BBC. Rumunu min. Grosza ir min. Tatarescu pareiske, kad vyriausybe kalbesis su opozicijos pastatytais ministrais del ju portfelio ir del spaudos, religijos, zodzio laisves igyvendinimo. Cenzura Rumunijoje nebusianti panaikinta.

ZYDU KLAUSIMAS BUS SPRENDZIAMAS LONDONE

BBC. Is Palestinos i Miunchena vyksta vyr. zydu komitete Palestinoje pirmininkas. Kelione siejama su zydu emigracijos i Palestina galimumis. Komitetas zydu reikalams Vasingtone baige savo pasitarimus ir yra pakeliui i Londona.

SOVIETAI NEPAGEIDAUJA SIAURINEJE PERSIJOJE KORESPONDENTU

BBC. Atsistatydine Persijos min. pirmininkas. Rusu valdzios organai pareiske angliu ir amerikieciu pasiuntiniams Teherane, kad angliu ir amerikieciu korespondentu buvimas Siaurineje Persijoje yra nepageidaujamas.

SMULKIOS ZINIOS

-BBC. Prancuzijos komunistu atstovas pareiske tautos susirinkime, kad Vokietija nera visiskai nuginkluota ir naciai nesa galutinai isnaikinti.

-Churchillis vakar atvyko su Queen Elisabeth laivu i New York'a.

-Vokieciu karo laivas Prinz Eugen yra pakeliui i Amerika. Laivo igula sudaro amerikieciai.

-(Sveicaru rad.) Sovietu Sajungos Auksciausiosios Tarybos prezidiumas prieme NKVD sefo Berijos atsistatydinima.

-Sov. Sajungos vyriausybe ratifikavo Lenkijos-Sov. Sajungos sienes sutarti.

-Suomijos prezidentui mars. Mannerheimui susirgusje jo pavaduotoju numatomas Paasikivi.

-UNERROS pirmininke Europoje pavaduotoju paskirtas rusas.

-Anglai pranesa, jog jie yra pasiryze duoti savo kariuomenes Japonijos okupacijai pagal amerikieciu pasiulyma. Sovietai i teki pat pasiulyma dar nesa atsake.

-----000000-----

- 2 -

- JAV panaikinta mirties bausmė už dezertavimą ir riausės kariuomenėje. Tai esą perejimas iš karo meto į taikos meto įstatymus. Tas netaikoma kariams, esantiems už JAV ribų ir vykstantiems okupacines pareigas.

-Otto von Habsburgas esąs Insbrucke ir tariasis su žymiais monarchistais. Prancūzų okupaciniai organai tyli ir nesiima jokių kontrapriemonių.

PASAULIO ŽINIOS

SSSR POCLA D. BRITANIJA

Londonas (BBC) Vakar JTO Saugumo Tarybos Pirmininkui iteikta dvi notes. Pirmąja nota pasirasė SSSR delegacijos pirmininko pav. Gromyko, antrąja - Ukrainos delegacijos pirmininkas Manuilskis. Pirmojoje notoje prasoma Saug. Taryba istirti padėti Graikijoje, kuri gali grasyti taikai. Esą D. Britanija, ir karui pasibaigus, laikanti savo kariuomenę Graikijoje ir neleistinai kisa- si į jos vidaus reikalus. D. Britanija negalinti pasiteisinti jokia susisie- kimo keliu okupaciniais daliniais apsauga, nes per ten neina joki sios ru- sies keliai. Kariuomenė esanti laikoma tik tam, kad dirbtinai palaikytu ati- tinkama krasto vidaus struktūra ir neleistu pasireikšti tautos valiai. Antroje notoje prasoma Saugumo Taryba istirti įvykius Indonezijoje, nes pa- gal JTO chartos 34 § gali grasyti visuotiniam saugumui bei taikai. Esą Indo- nezijoje britų kariuomenė puolanti vietos gyventojus ir yra paremiama net japonų kariuomenės daliniu. Indonezijoje esą kariaujama tik todėl, kad negale- tu pasireikšti tautos valia. Atrodo, kad į tuos posedžius, kurie spres siuos klausimus, skuba ir Visinskis, nes jis vakar jau atvyko į Berlyną, o sian- dien laukiamas Londone.

VAKAR POSEDŽIAVO SVARBIAUSIOS JTO KOMISIJOS

Londonas (BBC) Vakar Manuilskiui pirmininkaujant posėdyje politinė komisija. Buvo svarstoma atominės energijos komisijos sudarymas pagal Mask- vos konferencijos pasiūlymą. Syrijos atstovas siūle klausime sprendimą ati- deti ir paskirti pokomise, tik gavus jos tyrimu rezultatus spresti. Prieš kalbėjo Bevinas ir Gromyko. Syrijos pasiūlymas atmestas. Pasiūlymas komisi- jai atominės energijos klausimu sudaryti priimtas ir perduotas visumos su- sirinkimui. Į komisiją ieis visi Saugumo Tarybos nuolatiniai nariai ir Kana- da, kiti bus išrinkti. Vakaro posėdyje ir kultūrinė, humanistinė ir socia- line komisija. Jai pirmininkavo N. Zelandijos atstovas Fraser, ji svarstys ar- muosiuose posėdžiuose ir tremtinių bei pabėgėlių klausimus. Vakarykščio po- sedžio sprendimai - nežinomi. Vakaro posėdyje ir Patikėtinių Taryba Uragva- jaus atstovui pirmininkaujant, vicepirmininku D. Britanija pasiūle Apesinių atstovą, jis išrinktas. Siandien taip pat numatyta komisijų posėdžiai.

PRANCUZIJOS KRIZĖ DAR NEIŠSPRĘSTA

Paryžius (BBC) Vakaro visą dieną Paryžiuje ejo pagrindinių partijų pasi- tarimai. Pazangiuju kataliku (MRP) partija dar galutinai nenusistatė, ar sutik- ieti į trijų partijų koalicinę vyriausybę. Komunistai atsiklauso socialis- tu nuomonės, ar jie nori trijų koalicijos, ar sutinka ir su dviejų partijų vyriausybę. Be to, komunistai pareikalavo min. pirmininko vietos, kartu pasiū- lydami siam postui savo vadą Morice Terez. Socialistai reikalauja trijų par- tijų koalicijos. Pazangieji katalikai atsi sake ieti į tokia vyriausybę, ku- riai vadovautu komunistas. Dalis pazangiuju kataliku is viso nenori ieti i vyriausybę su komunistais ir noretu pereiti i opozicija; galutinis nusi- statymas paaiskes siandien. Siandien po pietu susirenka ir parlamentas. Ar jis siandien rinks vyriausybės galvą, ar atides keilioms dienoms, nežinia. Pagal šio ryto žinias is Paryžiaus ir visuomenė ir gauda svarsto klausima, ar nepavyktu gen. de Gaulle perkaltbeti, kad jis sutiktu vel pasiimti tas pa- reigas, nes jo misija dar nesanti baigta. De Gaulle su žmona yra isvykes is Paryžiaus ir apsistojes netoli nuo miesto. Vakaro paskelbtas jo laisko par- lamentui turinys. Jis nenurodo atsistatydinimo priežasciu, o pazymi, kad jis laikas savo misija baigta, partijos jau sugebancios pacios vadovauti, Prancu- zijos atstatymui. Korespondentai ir radijo komentatoriai nurodo, kad de Gaul- le atsistatydino del nuomonių skirtumu tarp jo ir politiniu partiju. Priesin- gumu daugiau pasireiske ir tarp paciu partiju.

KRIZĖ PERSIJOJE PAASTREJO

Teheranas (BBC) 1.20 vakar Sachas prieme viso kabineto atsistatydinima. Siandien parlamentas slaptame posedyje rinks nauja min. pirmininka. Buv. min. pirmininkas Hakimi labai buvo nemegiamas SSSR. Jam nepavyko susiristi su SSSR vadovybe per pasiuntinius, o i pasiulyma asmeniskai susitikti su SSSR vadovais, Sovietai visai neatsake. Atsistatydinimas ivyke po to, kai Hakimi parlamente pareiske, kad jis laikas savo vyriausybės misija baigta, nes Azarbeidzano klausimas perduotas Saugumo Tarybai.

- 3 -

Apie naujosios vyriausybės kryptį kol kas nieko nespeliuojama. Londone tik pažymima, kad Teherano vyriausybės atsistatydinimas nekeičias Persijos delegacijos padeties JTO Londone; ji lieka ir toliau teiseta delegacija. Azarbeidzano klausimas taip pat bus sprendžiamas Saugumo Taryboje tik gal kiek vėliau. Gali atsitikti, kad naujoji vyriausybė susitars su SSSR ir duos išakymą delegacijai savo reikalavimą atsiimti.

PREZIDENTAS TRUMANAS PAKARTOJO 12 PUNKTŲ

Vasingtonas (Amerikos rad.) Vakar Trumanas įteikė metinį pranešimą Kongresui. Pranešimas turi tris dalis: 1) perejimas iš karo meto į taikos meto produkciją. 2) užsienio politikos klausimai ir 3) naujasis biudžetas. Antroje dalyje prez. Trumanas paminejo visas praėjusio metų konferencijas, JTO, atominę energiją, nuolatinę taiką ir kitą. Prez. Trumanas pažymi, kad JAV yra išsiparęjęs visiems laikams bendradarbiauti su kitais krais taikiai pastovios taikos išlaikymui. Taika negalinti būti garantuota net nei didžiųjų valstybių, jeigu ta taika nebus visiems taigi ir mažiesiems teisinga. Trumanas išryškino ir mazųjų teises pasaulinių problemų sprendimui - jos turincios teisė taip pat pasisakyti. Gale jis pakartojo visus 12 punktų, kuriuos yra prieš tris mėnesius paskelbęs kaip JAV užsienio politikos pagrindą.

TRUMPOS ŽINIOS

(BBC) Sekmadienio rinkimų galutiniai rezultatai GR. HESSE tokie: socialistai 41 %, krikščionių unija 28 %, komunistai 3%. Likusieji balsai tenka smulkesnėms grupėms.

-Vakar Nurnberge nagrinėta meno vertybių ir kiti plesimai vakaru Europoje. Kaltintas ypač Göringas.

-Teisės komisija pasiūlė JTO gen. sekretoriui rinkti 5 metams su 20.000 dolerių alga, neskaitant reprezentacijos išlaidų. Perrinkimas leidžiamas.

-Jeruzalėje įtempimas šianakt padidėjo. Peroristai proklamacijomis išpejo gyventojus išsikraustyti iš tu rajonų, kur yra valdžios istaigų, nes gresia spregimo pavojai.

-Angli Observer raso, kad noras pakeisti monarchiją respublika Vengrijoje susidurs su opozicija, mazųjų ukininkų partijoje ir dvasininkuose. Esą šis nutarimas padarytas tada, kai Vengrija pamatė, kad kito kelio nėra, kaip tik bekompromisine orientacija į SSSR. Net už busimąją UNRROS paramą Vengrijai kažkodėl esą reikiama padėka tik SSSR ir JAV.